

Sygn. akt II UK 156/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku A. C.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 maja 2015 r., sygn. akt III AUa .../14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 maja 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację A. C. od wyroku z dnia 17 grudnia 2013 r., którym Sąd Okręgowy w [...] oddalił jego odwołanie od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w [...] z dnia 11 stycznia 2011 r., w zakresie ustalającym wysokość emerytury policyjnej.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 12 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (dalej jako ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy) przez ich błędną wykładnię skutkującą uznaniem, że okresy służby wojskowej nie

stanowią okresów w pełni równorzędnych z okresami służby w rozumieniu tej ustawy; 2) art. 15 ust. 1 w związku z art. 12 i art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy przez jego błędną wykładnię skutkującą niezastosowaniem art. 15 ust. 1 do osoby, która pełniła służbę wojskową przed dniem 2 stycznia 1999 r.; 3) art. 15a w związku z art. 12 i art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie do osoby, która pełniła służbę wojskową przed dniem 2 stycznia 1999 r.; 4) art. 15 oraz art. 12 w związku art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na zastosowaniu art. 15a i art. 12 w brzmieniu obowiązującym od 2003 r. do stosunku służbowego strażaka nawiązanego przed tą datą (działanie prawa wstecz na niekorzyść).

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością w zakresie zarzutu błędnej wykładni art. 13 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy przez dokonanie wykładni pojęcia okresów równorzędnych ze służbą wojskową w sposób sprzecznych z językowym brzmieniem wskazanej normy prawnej i w zakresie zarzutu błędnej wykładni art. 12, art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 15 i art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy co do zastosowania przepisów o treści ustalonej w drodze wykładni przepisów w brzmieniu nadanym nowelizacjami, które weszły w życie po rozpoczęciu służby, a ich treść pogarsza sytuację prawną odwołującego się oraz po drugie - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego co do sposobu rozumienia pojęcia równorzędności z okresami służby okresów wskazanych w art. 13 ustawy oraz wyjaśnienia, czy osoba pełniąca służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. a przyjęta do służby w Państwowej Straży Pożarnej po tym dniu, nabywa prawo do świadczeń emerytalnych na zasadach określonych w art. 15 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, czy też na zasadach określonych w art. 15a tej ustawy. W ocenie skarżącego, „przyjęcie, zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy [...], że okres służby wojskowej jest okresem w pełni równorzędnym z okresami służby – skutkować powinno uznaniem, iż w takiej

sytuacji do uprawnionych służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. zastosowanie ma art. 15 ustawy emerytalnej. Z kolei przyjęcie, że pojęcie równorzędności użyte w art. 13 ustawy [...] nie odpowiada znaczeniu językowemu wyjaśnienia wymaga kwestia w jakim zakresie okresy te są równorzędne, a w jakim okresy te równorzędne nie są”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów

konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie wykazał występowania tak rozumianych przesłanek uzasadniających zaangażowanie Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej.

W pierwszym rzędzie, odwołując się do oczywistej zasadności skargi ze względu na naruszenie art. 12, art. 13 ust. 1 pkt 2, art. 15 i art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, skarżący jednocześnie wskazuje na występujące na tle tych przepisów istotne zagadnienia prawne. Tymczasem nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne na tle określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Po wtóre, domagając się udzielenia odpowiedzi na pytania nazwane istotnymi zagadnieniami prawnymi skarżący nie przeprowadza w tym zakresie żadnego wyводу jurydycznego. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samych pytań, jak czyni to skarżący, ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wyводу prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy te powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974). Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w

uzasadnieniu podstaw kasacyjnych i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie. Należy więc tylko zauważyć, że w myśl art. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, funkcjonariuszom wymienionym w tym przepisie przysługuje, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat. Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy, wysługa emerytalna oznacza okresy służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, a także okresy im równorzędne. Te ostatnie określa art. 13 ustawy, zaliczając do nich w ust. 1 pkt 2 służbę wojskową. Z przepisów tych wynika, że ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy nie traktuje okresu służby wojskowej jak służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, ale jednoznacznie go od tej służby odróżnia, uznając go jedynie za okres z tą służbą równorzędny dla potrzeb ustalenia wysługi funkcjonariusza.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.